

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

الموجز فی اصول الفقه

تعارض مستقر

جلسه ۶۷

استاد وافی

الفصل الثاني: التعارض المستقر

الامر الاول: فی بیان المرجحات الخبرية:

ب- الترجيح بالشهرة العملية:

در ادامه روایت قبلی، ترجیح به شهرت عملیه، یعنی عمل اکثر اصحاب به یک روایت از بین دو روایت آمده است.

اشکال: احتمال دارد این ترجیح به شهرت عملیه، در مورد قضاوت باشد و تعمیم آن در مورد تعارض دو خبر، از طریق حدیث نه قابل اثبات است و نه قابل نفی.

ج- الترجيح بموافقة الكتاب:

در روایتی که در مورد اول آمد راوی در ادامه مجدداً از تعارض دو خبر و مرجحات آن سوال می کند با قطع نظر از مورد قضاوت که امام می فرمایند: نگاه کن ببین کدام یک از دو خبر موافق کتاب و سنت و مخالف قول عامه است و به آن تمسک کن و ببین کدام خبر مخالف کتاب و سنت و موافق قول عامه است و آن را ترک کن و همچنین روایات متعدد دیگری نیز وجود دارند که این مضمون را می رسانند.

د- الترجيح بمخالفة العامة:

روایات متعددی وجود دارد دال بر اینکه امر شده در هنگام تعارض بین دو خبر، به روایتی عمل شود که مخالف عامه است.

مرکز مجربان امام صادق (عليه السلام)

وجه الافتاء بالتقية:

ائمه عليهم السلام در موارد بسیاری بر اساس تقیه فتوا می دادند به دلایل مختلف از جمله: محفوظ

ماندن از شر سلطان و فقهای آنها و محافظت از جان شیعیان که اصحاب خاص ائمه عليهم السلام و کسانی که احاطه به علوم ایشان داشتند قادر به تشخیص حکمی که از روی تقیه صادر شده با حکمی که برای بیان واقعیت صادر شده بودند.

الامر الثاني: الاخذ بالمرجحات لازم:

شکی نیست کسی که به لسان روایات مراجعه کند، درمی یابد که عمل به مرجحات لازم است و حمل آنها بر استحباب ممکن نیست.

اما سوال اینجاست که ترتیب عمل به مرجحات چگونه است؟

جواب: آنچه از روایات بدست می آید این است که ترجیح موافقت با کتاب مقدم است بر ترجیح مخالفت با عامه.

الامر الثالث: التعدی من النصوص الی غیر النصوص:

گذشت که مرجحات منصوص دو مورد بیشتر نیستند (موافقت با قرآن و مخالفت با عامه)

آیا واجب است که فقط به همین دو مرجح منصوص اکتفاء کرد یا می توان به مرجحات غیر منصوص نیز عمل کرد؟

قول صحیح این است که فقط به همین دو مرجح منصوص می توان عمل کرد.